

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์มีคุณค่ายิ่งต่อพ่อแม่ และต่อสังคม เป็นลมหายใจ และจิตวิญญาณของสังคม การคว่ำสังคมใดเป็นเช่นไร ให้ดูการปฏิบัติต่อเด็กในสังคมนั้น เพราะเด็กเป็นทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของสังคม อาจกล่าวได้ว่า เด็ก คือ สมบัติที่มีค่าสูงสุดของมนุษยชาติ

ที่ยกมานี้ชี้ให้เห็นว่า เด็กมีความสำคัญต่อครอบครัว จนถึงว่าเด็กเป็นทรัพยากรสูงสุดของสังคม การที่เด็กจะมีคุณค่า พ่อ แม่ องค์กรต่าง ๆ ในสังคมจะต้องร่วมมือกันอบรมเลี้ยงดูให้เจริญเติบโตเป็นคนที่สังคมต้องการ คนที่มีความเจริญเติบโตอย่างสมดุลทั้งทางร่างกายและจิตใจ หมายถึง มีร่างกายแข็งแรง พัฒนาการตามวัย มีอารมณ์แจ่มใส สติปัญญาดี รู้จักเรียน รู้จักรับผิดชอบตนเอง อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

การพัฒนาเด็กเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และกระทำต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กซึ่งเป็นอนาคตของชาติ จะต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงวัยเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาระยะต้นของชีวิต เป็นการจัดการศึกษา เพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้กับเด็กได้มีโอกาสได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตต่อไปในอนาคต

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา จึงเป็นพื้นฐานของการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยการจัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้โอกาสเด็กในเมือง และเด็กชนบทอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ เป็นการสนองนโยบายรัฐบาลที่ว่า

จะเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในทุกรูปแบบให้ทั่วถึง
(กรมวิชาการ, 2539: ก.)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีโรงเรียนประถมศึกษาใน
สังกัด 31,419 โรงเรียน และเปิดการสอนระดับก่อนประถมศึกษาร่วมด้วย 29,096 โรงเรียน โดย
ร้อยละ 92.82 ของโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาจะตั้งอยู่ใน
ชนบท นอกจากนี้โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดการสอนระดับก่อนประถมศึกษาจะตั้งอยู่
ในชนบทห่างไกลแล้ว ยังอยู่ตามชายแดนอีก 660 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนตามแนวชายแดน
ส่วนหนึ่งจะตั้งอยู่ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน (สำนักงาน-
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2538: 3)

โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 11 เมษายน
2521 โดยมติคณะรัฐมนตรี ในรูปแบบระยะสั้น คือ คณะกรรมการเพื่อแก้ไขปัญหา
ราษฎรไทยอพยพ อันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และกำลังจาก
ภายนอกประเทศ กิจกรรมที่คณะกรรมการชุดนี้มีความจำเป็นในเวลานั้น คือ การทำแผน
แก้ปัญหาระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนก็เป็น
โครงการหนึ่งในระยะสั้น โดยได้รับอนุมัติให้จัดตั้งขึ้น เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2521 โดยมี
หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา เป็นกลุ่มแรกของโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ.
2524 ได้จัดตั้งหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนเพิ่มเติมอีกใน 3 เขต ชายแดนด้วยกัน คือ
ไทย-ลาว ไทย-พม่า และไทย-มาเลเซีย ตามลำดับ (กองบัญชาการทหารสูงสุด, 2538:
1) ประชาชนส่วนมากของโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน ประกอบอาชีพเกษตร
ขาดความรู้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น ขาดความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รวมทั้งปราศจาก
แหล่งเงินทุน ความกระตือรือร้น และแรงจูงใจ ประชาชนขาดความรับผิดชอบต่อ
ส่วนรวม ขาดปัจจัยและโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งน้ำ การคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว
ประชาชนมีความหลากหลายในเชื้อชาติ คือโอกาสทางการศึกษา มีการจีปล้น
รับอุบัติเหตุจากสงคราม ลักษณะการดำเนินงานตามโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเอง
ชายแดน จึงคล้ายกับงานในลักษณะยุทธศาสตร์ การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เป็นการผนึกกำลัง
ทหาร พลเรือน ประชาชน ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สิน มีส่วนร่วมใน
การพัฒนาบ้านเมือง ช่วยเหลือตนเองได้ มีความสามารถในการต่อต้านกำลังศัตรูจากภาย
นอกประเทศ (กองบัญชาการทหารสูงสุด, 2538: 30)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจหลัก คือ การจัดการศึกษาให้กับเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา และได้รับการมอบหมายจากรัฐให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ในลักษณะการอบรม เลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา เพื่อรับการศึกษาคต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536: 70) และยังถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องรับผิดชอบ โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเอง-ชายแดน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2538: 8)

ถึงแม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แต่จากการประเมินผลการพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 2) ปรากฏว่า มีปัญหาอุปสรรคหลายประการ ที่ควรปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. ในด้านความเสมอภาคทางการศึกษา แม้รัฐบาลจะดำเนินการกระจายโอกาสเพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา โดยมีการกระจายสถานศึกษาทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียนให้กับประชาชนในกลุ่มอายุ 3-5 ปี เพิ่มขึ้นอย่างกว้างขวาง รวมทั้งดำเนินการเพิ่มโอกาสให้เด็กด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ เด็กชนบท และเด็กพื้นที่ทุรกันดารไกลคมนาคม รวมทั้งชนกลุ่มน้อยในเขตชายแดนแล้วก็ตาม แต่สภาพตามความเป็นจริงประชากรวัยเรียนระดับก่อนประถมศึกษา มีประชากรหลายกลุ่มอายุรวมกัน ดังนั้น เมื่อพิจารณาตามสภาพความเป็นจริง ปรากฏว่า อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรกลุ่มมีโอกาสเข้ารับการศึกษามีอัตราส่วนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีประชากรวัยเรียนบางกลุ่มไม่ได้รับบริการอย่างทั่วถึงเท่าที่ควร โดยเฉพาะเด็กในชนบท เด็กพิการ และเด็กชาวเขาต่างวัฒนธรรม

2. ในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แม้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจะมีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพบุคลากรที่ทำการสอนโดยฝึกฝน คุงาน เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งสามารถใช้สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างมี

ประสิทธิภาพก็ตาม แต่สภาพการดำเนินการจัดการศึกษาในระดับนี้ ส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 บุคลากรที่ทำการสอนระดับนี้ ส่วนใหญ่มีวุฒิต่ำ ขาดประสบการณ์การสอน แม้บุคลากรที่ทำการสอนจะได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ แต่การฝึกอบรมดังกล่าวไม่ได้ช่วยให้การเตรียมความพร้อมบรรลุดูการจัประสบการณ์ได้สมบูรณ์ เพราะมีการสับเปลี่ยนบุคลากรระหว่างชั้นเรียน โดยเฉพาะในโรงเรียนของรัฐ

2.2 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก มีจำนวนไม่เพียงพอโดยเฉพาะชนบท โรงเรียนส่วนใหญ่ต้องใช้ทรัพยากรจากท้องถิ่นผลิตขึ้นเอง ทำให้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาเด็กทำให้เกิดความแตกต่างกันในการเตรียมความพร้อมระหว่างเมืองและชนบท

2.3 งบประมาณที่ได้รับมีจำนวนไม่เพียงพอสำหรับจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายได้ เพราะขาดแคลนสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนที่เหมาะสม

2.4 ผู้ปกครองเด็กส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในชนบทยังขาดความรู้ความเข้าใจและการเอาใจใส่ในการเตรียมความพร้อมที่ถูกต้องให้แก่บุตรหลาน

2.5 การจัดการศึกษาให้กับเด็กวัย 2-6 ปี ในแต่ละระดับการศึกษายังขาดแคลน คู่มือ เอกสารต่าง ๆ และอุปกรณ์การเรียนการสอน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางด้านคุณภาพการศึกษาระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับนี้ รวมทั้งหน่วยงานเดียวกันที่มีสถานศึกษาในเขตชุมชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันด้วย

หมู่บ้านชายแดนไทย-กัมพูชา ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ สระแก้ว จันทบุรี และ ตราด จังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่ติดต่อกับกัมพูชา 4 อำเภอ คือ อำเภอตาพระยา อรัญประเทศ คลองหาด และ กิ่งอำเภอโคกสูง มีปัญหาตามแนวชายแดน และเป็นพื้นที่ล่อแหลมต่ออันตรายมากที่สุด (กองกำลังบูรพา, 2538: 2)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ให้ตรงกับวัตถุประสงค์และมีคุณภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่มาจากเด็กและสิ่งแวดล้อม และองค์ประกอบที่มาจากการบริหารการศึกษาของรัฐ (กมล สุคประเสริฐ 2520: 20) ฉะนั้นการบริหารการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งมีความสำคัญ และมีคุณภาพดีเพียงใดนั้นจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียน

การบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการ ในหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว จึงน่าจะมีปัญหาและอุปสรรคต่าง จากโรงเรียนประถมศึกษาโดยทั่วไป แม้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา- แห่งชาติ และ สำนักงานการศึกษาจังหวัดสระแก้วจะมีความพยายามแก้ไขปัญหา และ อุปสรรคเหล่านั้น แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่า ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน ระดับก่อน ประถมศึกษาในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว มีอะไรบ้างและประสบความสำเร็จเพียงใด ประกอบกับผู้วิจัยเคยเป็นครูผู้สอนระดับก่อน ประถมศึกษา และผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกัน ตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา ไม่สามารถนำผลการวิจัยของบุคคล หรือหน่วยงานใดที่ ทำการวิจัย การบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษา ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านการ ป้องกันตนเองชายแดนไทยมาใช้ได้ ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรทำการศึกษาปัญหาการบริหาร งานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว เพื่อจะได้นำผลการวิจัยที่ได้รับ ไปปรับปรุงการบริหารงานการเรียน การสอน การติดตาม และประเมินผลการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถม- ศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้าน ป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน หมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

2. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย จะครอบคลุมการบริหารงาน 6 ด้าน ตามภารกิจ และขอบข่ายการบริหารโรงเรียน ทั้ง 6 งาน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้แก่

- 2.1 การบริหารงานวิชาการ
- 2.2 การบริหารงานบุคคล
- 2.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน
- 2.4 การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ
- 2.5 การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2.6 การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. ปัญหา หมายถึง สภาพการณ์ ใดๆอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ ทำให้เกิดความยุ่งยาก หรือเป็นอุปสรรคที่บั่นทอนประสิทธิภาพการทำงาน
2. การบริหารงาน หมายถึง การร่วมมือกันดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้ งานสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ ตามแนวทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับ เพื่อ เสริมสร้างและปูพื้นฐานการศึกษา และพัฒนาความพร้อมของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อเข้ารับการศึกษาต่อไป
4. ชั้นอนุบาลศึกษา หมายถึง ชั้นเรียนที่เปิดการสอนระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับเด็กอายุ 4-6 ปี ดังนี้
  - แบบหลักสูตร 1 ปี รับเด็กที่มีอายุก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ 1 ปี คือ อนุบาล 2
  - แบบหลักสูตร 2 ปี รับเด็กที่มีอายุ 4 ปีบริบูรณ์ ใช้เวลาในการศึกษา 2 ปี คือ อนุบาล 1 และ อนุบาล 2

5. หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน หมายถึง หมู่บ้านที่คณะกรรมการมีมติให้จัดตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้าน ในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา เมื่อปี พ.ศ. 2521 ถึงปัจจุบัน ในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดสระแก้ว คือ อำเภอตาพระยา อรัญประเทศ คลองหาด และ กิ่งอำเภอโคกสูง มีจำนวนทั้งสิ้น 57 หมู่บ้าน

6. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอน ตั้งแต่ชั้นก่อนประถมศึกษา ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

7. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือ ผู้รักษาการในตำแหน่ง ที่ปฏิบัติการควบคุม ดูแล การบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

8. ครู หมายถึง บุคลากรที่ปฏิบัติการสอน ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

9. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร ให้ได้ผลดี และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

10. การบริหารงานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับบุคคล เริ่มตั้งแต่เข้าปฏิบัติงาน ถึงการให้พ้นออกจากงาน เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด ตามวัตถุประสงค์และความต้องการของหน่วยงาน

11. การบริหารงานกิจการนักเรียน หมายถึง การบริหาร การนิเทศ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ตั้งแต่เด็กก่อนเข้าเรียนจนกระทั่งออกจากสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน

12. การบริหารงานธุรการ การเงิน และพัสดุ หมายถึง การบริหารงานธุรการ การบริหารงานการเงิน การบริหารงานบัญชี และการบริหารงานพัสดุ

การบริหารงานธุรการ หมายถึง การดำเนินการงานสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย และงานประชาสัมพันธ์
การบริหารงานการเงิน หมายถึง การเบิก การจ่าย การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง

การบริหารงานบัญชี หมายถึง การจัดทำบัญชีการเงินตามระบบบัญชีการเงิน หน่วยงานย่อย พ.ศ. 2515 ซึ่งกรมบัญชีกลางกำหนดขึ้น

การบริหารงานพัสดุ หมายถึง การจัดทำเอง การซื้อ การจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การจ้างออกแบบ การควบคุมงาน การแลกเปลี่ยน การเช่า การควบคุมงาน การจำหน่าย และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับที่ราชพัสดุ

13. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ดำเนินงานอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก ร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

14. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หมายถึง การร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีต่อโรงเรียน และสามารถให้การสนับสนุนกิจการของโรงเรียนด้วยดี

15. สภาพแวดล้อมทั่วไป หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน

สภาพแวดล้อมภายใน ได้แก่ สิ่งที่จัดให้ครูและนักเรียนภายในโรงเรียน
สภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ สภาพทั่วไปของหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบข้อความรู้ เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว

2. ผลของการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน และปรับปรุงการบริหารงานระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ หรือผู้รักษาการในตำแหน่ง ที่ปฏิบัติการควบคุม ดูแล การบริหารงานระดับก่อน ประถมศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในหมู่บ้านในโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย จังหวัดสระแก้ว จำนวน 33 คน ใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย

1.2 ครู ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวน 36 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสังเกตสภาพแวดล้อมภายในของโรงเรียน เป็นแบบสังเกตชนิด มีโครงสร้าง

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารงานระดับก่อน ประถมศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

5. การนำเสนอข้อมูล นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์การวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย การสร้างเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ